

10 VERA STANLEY ALDER

10.1 Vera Stanley Alder

¹Vera Stanley Alder (fortsättningsvis kallad VSA) är en engelsk författarinna, som i fem arbeten gjort vad hon kunnat för att popularisera esoteriken. Hon är väl bevandrad i skrifterna och ger en i stort sett lyckad orientering i denna litteratur. Hon är för bra för att icke bli uppmärksammas och recenserad, men hennes verk lider också av alltför stora brister för att icke bli kritiserat.

²De arbeten hon hittills utgivit äro:

- *The Finding of the Third Eye*
- *The Initiation of the World*
- *The Fifth Dimension*
- *Wisdom in Practice*
- *Humanity Comes of Age*

³Första arbetet, *Tredje ögat*, ger bland annat nya synpunkter på indisk yoga.

⁴*Initiation* är ett försök till esoterisk världsåskådning. Tyvärr utgår hon ifrån Max Heindel, varför redogörelsen vimlar av felaktigheter. Några granskas i fortsättningen.

⁵*Femte dimensionen* är i mycket en framtidsvision av hur den vaknande mentalmedvetenheten omformar våra förhållanden.

⁶*Visdom i praktiken* borde riktigare heta "lärdom i praktiken", ty visdom innebär förmåga att omsätta det teoretiska vetandet i livet.

⁷*Mänsklighetens myndighetsålder* är ett försök att visa hur humanistens dröm blir verklighet.

⁸I vällovliga syftet att förena de olika "esoteriska" skolornas överfysiska betraktelsesätt har hon råkat göra det graverande misstaget att utan vidare jämställa dessa olika skolors auktoriteter som om de alla haft samma kapacitet och kompetens.

⁹Hon ansåg kanske, att dessa författares olikheter i uppfattning icke hade någon större betydelse, när det gällde att orientera en i sina fiktioners labyrint vilsegången värld.

¹⁰Visst kan man hålla med om, att det på vetandets nuvarande stadium är viktigare att sökarna få en allmän orientering än fullt exakta detaljer. Det väsentliga är att för alla dessa sökare visa på existensen av överfysisk verklighet. Det närmast viktigaste är att de få vetskap om människans fem höljen, monadernas evolution genom naturrikena, alltings "återfödelse" (kontinuerliga involveringen och evolveringen), vilopauserna mellan inkarnationerna och livslagarna. Det är tillräckligt med dessa enkla fakta för att definitivt befrias från nedärvda och nytillverkade idiologier.

¹¹Icke desto mindre är det av stor betydelse att sökare från början få en exakt uppfattning om vad saken gäller. Och vill man vinna filosofiskt och vetenskapligt skolade, så är det viktigt att dessa icke avskräckas av lösliga eller oklara eller varandra motsägande uttryckssätt.

¹²Man kan sålunda icke, som VSA gjort, utan vidare jämställa författare som Swedenborg, Schuré, Steiner och Heindel med Blavatsky eller Bailey.

¹³Hon är väl förfaren i skrifterna men undviker att taga ställning beträffande de olika skolorna (teosofier, antroposofier, rosenkreuzare). Hon menar tydligen, att alla göra sin insats och att man för den goda sakens skull bör bortse från olikheterna.

¹⁴Har man detta klart för sig, kan man med behållning njuta av det flyhänta sätt på vilket VSA förmår behandla ämnet och skänka perspektiv genom spirituellt behandling av analogiprincipen. En lekande fantasi har väl använt ett stort förråd av esoteriska fakta. Även vid behandlingen av "femte dimensionen" har hon förmått hålla sig mera inom sannolikhetens gränser än som annars

brukar vara fallet.

¹⁵Hos de flesta människor är “tankeförmåga” enbart minne. De tänka vad de hört eller läst. De anse sig kultiverade, när de inhämtat de senare århundradenas ideer. Mycket som de tro vara nya ideer äro samma fiktioner i nya uttryckssätt. Man är icke förvånad, när man hör att de flesta människor icke kunna använda mer än en femtedel av hjärnans celler. Nya ideer påverka nya celler och vitalisera dessa. De flesta förvärva inga nya ideer sedan de slutat skolan.

10.2 *The Initiation of the World*

¹I det följande fogas några kommentarer till det arbete som innehåller “världsåskådningen”: *The Initiation of the World*. Den befogade kritiken är icke avsedd att nedvärdera hennes arbete, som i och för sig är en briljant prestation. Den avser endast att lämna exakta beteckningar i stället för de oklara, som de flesta esoteriska författare använda.

²“Världens initiation” betyder mänsklighetens medvetenhetsutveckling, individernas förvärv av egen medvetenhet i allt högre molekylarslags, allt högre världars kollektivmedvetenhet.

³Genomgående använder VSA gamla beteckningen “plan” ifråga om de olika världarna, vilka alltid äro varandra genomträngande materieklot.

⁴Även missförstådda uttrycket “ande och materia” används som förklaring. “Ande” är materiens medvetenhet. De gamle begagnade uttrycket för att ange motsättningen mellan högre och lägre slag av materier med dessas medvetenhet. De högre kallades “ande”, de lägre “materia”, därför att i de högre medvetenhetsaspekten dominerar och i de lägre materieaspekten.

⁵Att kalla endast fysiska världen för “materiella” världen är missvisande, eftersom alla världar äro materiella med den skillnaden att uratomtätheten avtar med varje högre värld.

⁶Med “materialist” avsågs en människa, vilken ansåg fysiska världen vara den enda existerande, fysiska livet enda existensformen utan annan mening än egoismens tillfredsställande. Riktiga beteckningen är “fysikalist”.

⁷I ett kapitel om skapelsen ger sig VSA in på ett område som det med nuvarande ringa tillgång på esoteriska fakta är högst otillrädligt att behandla. Man får som vanligt en blandning av symboliskt och faktiskt, som verkar avskräckande. Beskrivningen av solsystem och kosmos borde aldrig ha publicerats i detta skick. De finnas som tycka att något är bättre än intet. Men de beakta ej, att det endast kan misskreditera saken hos dem som, ehuru sökande, stå frågande inför en mängd oklarheter och obegripligheter. Urgamla beskrivningar kunna icke återges i sin symboliska fattning utan måste fullständigt omarbetas.

⁸I gamla skrifterna läser man om hurusom den personlige guden styckar sig själv först i tre och sedan i sju delar. Den kuriösa symbolen skulle ange i vilken ordning atomvärldarna i en sju serie komma till.

⁹VSA utgår i sin beskrivning från “den om vilken ingenting får sägas” som hon kallar “det absoluta”. Denna gudom sägs ha skapat sitt universum av “sin egen atmosfär, kallad kaos,” ett universum som bestod av “de sju stora kosmiska planen”. Det är icke lätt för den oinvigde att förstå dylikt, och tydligen har VSA icke förstått saken själv.

¹⁰“Den om vilken ingenting får sägas” är det sjuklotsystem av sju solsystem, varav vårt är ett. Att i det sammanhanget tala om “det absoluta” är meningslöst, men det är ett mycket omtyckt ord som imponerar. Alla solsystem äro sammansatta av uratomer (monader), som införts från urmaterien (kaos) i kosmos. Och dessa uratomer ha en lång resa bakom sig från första eller högsta atomvärlden ner till atomvärldarna 35–42, i vilka omnämnda sjuklotsystem tillkommit. Att kalla dessa sju världar för “universum” är givetvis felaktigt.

¹¹Att “ingenting får sägas” om detta system är välbetänkt. Ty annars skulle den obotliga förmåheten hos alla som tro sig själva om att kunna skapa universum leverera ytterligare otal fantasiutsvävningar.

¹²De gamla mystifierande talesätten om gudomens “outgrundliga avsikter med att skapa

världen” tycker man kunde ersättas med upplysningen att livets mening är evolution och medvetenhetsutveckling hos alla som deltaga i evolutionen.

¹³Beteckningen “oändlig” förekommer i olika sammanhang: “Kosmos är oändlig”, alltings “sjuindelning i oändlighet” etc. Men kosmos är ingalunda oändlig, och ingenting i kosmos är oändligt.

¹⁴“De sju stora logoi som frambragte universum” skall väl avse de individer i tredje gudomsriket (29–35) som formade åvannämnda sju solsystem.

¹⁵“De sju planetariska logoi”, som vårt “solsystems logos utsände från sig själv”, avse de sju atomvärldarna (43–49). De utgöras, som alla andra världar, av uratomer, som involverats ner till värld 43 och som användas av den kollektivitet av individer från det gudomsrike som har till uppgift att forma solsystem och planeter.

¹⁶Det är på tiden, att alla dessa missvisande, meningslösa talesätt utmönstras, ehuru de tjusa en del mystiskt anlagda, som icke vilja ha exakta uppgifter utan helst önska få utlopp för sin ohämmade fantasi. Talesätten motverka emellertid sitt ändamål: att ge sökande människorna den klarhet de måste ha för att kunna befria sig från härskande fiktionssystem.

¹⁷Nästan alla “esoteriska” författare ha olika uppfattning av vad som menas med “monad”. Ingen tycks ha talat om för dem att det var Pytagoras som först använde ordet och därmed avsåg icke endast minsta tänkbara utan även minsta möjliga materiepartikel. VSA har tydligen icke klart insett, att monaden, uratomen, jaget, urjaget, individen är samma sak i alla naturriken i hela kosmos.

¹⁸Liksom andra författare kallar hon människans inkarnationshöljen för “personligheten” och kausalväsendet för “individen”, alltså högst oklara beteckningar.

¹⁹Det är misstag av VSA att anse “rum” gälla endast lägre världar. Själva kosmos är ett rum. Vad de gamle menade med sitt uttryckssätt var att vårt vanliga rumsbegrepp med de tre dimensionerna icke gäller för högre världar. “Rum” anger att det finns gränser. Planet, solsystem etc. ha gränser och alltså rum.

²⁰Atomvärldarna intaga samma rum i det kosmiska rummet. De genomtränga varandra och skiljas åt genom olika dimension och olika vibrationsätt.

²¹Det gamla gnostiska uttrycket att världarna i planeten etc. äro guds höljen (“I honom leva vi, röra oss och hava vår varelse”) betyder, att högsta monaden i en värld, en planet etc. är centrum i denna kollektivitet av atomer och därmed centrum för denna kollektivmedvetenhet och att han är högsta instans i allt som rör de tre aspekterna och manifestationsprocesserna. När dessa monader avancera till högre riken, rycker en annan monad in för att fylla funktionen. Många ha grubblat över möjligheten för många att existera såsom en utan förlust av identiteten. Svårigheten bortfaller vid insikten att all medvetenhet i kosmos utgör en enda kollektivmedvetenhet i vilken alla ha omistlig del, därför att kollektivmedvetenheten är sammansmältning av alla individers medvetenhet.

²²Uppenbar felskrivning är att såväl atlantiska som ariska rasen fått samma nummerbeteckning (4). Som alla veta är ariska femte rotrasen.

²³Som nästan alltid varit fallet med “esoteriska” författare, är framställningen en blandning av symboliska och begreppsmässiga talesätt, angivande var gränsen går för författarens begripande. Det är detta som avskräckt filosofiskt och vetenskapligt skolade att undersöka esoteriska litteraturens verklighetshalt. Det hela har verkat kvasi.

10.3 The Fifth Dimension

¹Också i arbetet betitlat *The Fifth Dimension* har VSA givit sig in på områden som hon icke behärskar. Hon begår samma fundamentala fel som alla, vilka icke har vetskap om Pytagoras hylozoik och alltså tillvarons tre aspekter.

²Som de flesta antar hon, att allt överfysiskt är “bortom rum och tid” (särskilt tid) utan

förståelse för att all manifestation måste försiggå i rum och tid, ehuru dessa te sig radikalt olika i varje annat slags värld och alltså annat slags dimension.

³Felaktigt är uttrycket “universum är sammansatt av två substanser: energi och materia”. Universum är sammansatt av 49 totalt olika slag av atommateria (49 olika täthetsgrader av uratomer). Energi och materia äro icke olika substanser utan olika aspekter. Fysikernas stora misstag är deras moderna dogm att “materien upplöses i energi”.

⁴Tillvarons tre aspekter kunna drastiskt belysas genom tre olika dogmatiska positioner: Äldre vetenskapen menade, att “allting är materia”. De subjektivistiska filosoferna i väster- och österland säga, att “allting är medvetenhet”. De moderna kärnfysikerna eller så kallade atomforskarna påstå, att “allting är energi”. Inför deras ögon upplöses den kända fysiska materien i “intet”, och därav dra de slutsatsen att “materien upplöses i energi” och veta ej att den upplöses i för dem osynlig materia med en oerhört mycket större energiverkan.

⁵VSA gör aktningvärda försök att förklara vad “dimension” innebär. Hon misslyckas bara därför att alla försök till förklaring apriori måste misslyckas. Kanske kan man lyckas förklara, varför det oförklarliga är ofattbart.

⁶Fysiska kosmos innehåller 49 olika slags atomvärldar av olika uratomtäthet, vilka genomtränga varandra. (Vi bortse i detta sammanhang från att kosmos är en enhet, en medvetenhet, ett enda kosmiskt väsen.) Varje atomvärld har sitt eget tillvarelsesätt, sitt eget slag av rum och tid, sin egen dimension.

⁷Dimension är en säregen egenskap hos varje särskilt atomslag. Eftersom det finns 49 atomslag i kosmos, finns det 49 dimensioner.

⁸Dimension kan icke förklaras såsom utsträckning i rummet, icke heller såsom materiens genomtränglighet, ehuru det kanske kan förefalla så. Den kan bäst förklaras såsom ett kringgående, varvid själva kringgåendet innebure genomsläpp.

⁹I fysiska materien kunna vi uppfatta “tre” dimensioner. Det är materiens sätt att vara till för fysisk medvetenhet i fysiska världen (värld 49) med dess fysiska rum och fysiska tid.

¹⁰Vi se hos ett fysiskt föremål endast tre dimensioner och skulle betrakta den såsom förnuftslös, som sade, att föremålet i själva verket har 49 dimensioner som allt annat i kosmos.

¹¹Dimension är särskilt slag av rum, särskilt slag av rymd. Linje och yta räknas ej i esoteriken såsom dimension.

¹²Vi föreställa oss kosmos som rummet utan gräns, rummet utan rum, och det måste vi göra med vår “tredimensionala” rumsuppfattning. Men redan i nästa “högre” dimension, den “fjärde” i värld 48 (emotionalvärlden) bortfaller uppfattningen av oändlighet, som är ofrånkomlig i värld 49 (fysiska världen).

¹³Dimension är ett särskilt sätt att uppfatta rummet i visst slags atomvärld och i denna atomvärlds olika slags molekylarvärldar. Dimension i lägre värld förhåller sig till dimension i högre värld såsom en värld med tak och väggar förhåller sig till en värld utan dylika. Det förefaller som om i varje högre dimension en förutvarande rummets gräns fölle bort.

¹⁴Man står inför paradoxen att, samtidigt som rummet vidgas, rymden krymper samman, så att för ett 1-jag med 49-dimensional syn i högsta kosmiska världen kosmos är som en enda punkt. Ett 43-jag, som förvärvat sjudimensional syn (niodimensional enligt gängse felaktig terminologi), ser hela solsystemet med dess sju atomvärldar och 42 molekylarvärldar så som människan ser ett fysiskt föremål.

¹⁵Det torde stå klart, att filosofers och vetenskapsmäns försök att förklara dimension, rum och tid, måste bli felaktiga.

¹⁶De människor, som lämna värld 49 (fysiska världen), avlägga sin organism med dess eterhölje och därmed automatiskt befinna sig i värld 48 (emotionalvärlden), kunna icke (oegentligt uttryckt) upptäcka denna världs så kallade fjärde dimension. Det fordras ett särskilt intresserat studium under kompetent lärares ledning för exakt betraktelsesätt i denna nya värld att

se fler sidor hos föremålen än förut och förvärva en vidgad rumsuppfattning. De flesta lära sig aldrig se på rätt sätt. De behålla sin medhavda “tredimensionala” syn och finna skeendet oförklarligt. Ifall återvändande till värld 49 från värld 48 för dem vore möjligt, skulle det förefalla som att krypa in i en säck.

¹⁷Ifall man utgår från oegentliga “tre” dimensioner för fysiska världen, får man:

värld 49	fysiska världen	3 dimensioner
värld 48	emotionala världen	4 dimensioner
värld 47	mentala-kausala världen	5 dimensioner
värld 46	essentiaala världen	6 dimensioner

¹⁸I fysisk tillvaro (49) härskar fysiskt rum och fysisk tid. I värld 48 härskar 48-rum och 48-tid, som äro något helt annat. Och motsvarande gäller för alla högre världar. Har man detta klart för sig, så behöver man icke mer orda om den saken och vålla hejdlös begreppsförvirring med dessa talesätt.

¹⁹VSA försöker ersätta termen “fjärde dimensionen” med “radiation”, utsträckning i alla riktningar och förmåga att genomtränga alla fysiska föremål. Men detta är fallet med alla materieenergi i alla högre världar. De genomtränga alla lägre och behärska lägre materieformer och materieenergi. “Radiation” är alltså en egenskap som är gemensam för alla högre atomslag, ej enbart fjärde dimensionen. Att VSA har svårt att finna en lämplig term för detta begrepp, är icke underligt, eftersom människans möjlighet till rumsbegrepp ej når utöver fysiskt rum.

²⁰Ett kännetecken på högre dimension är att vad vi kalla distans, avstånd synes krympa oerhört för varje högre dimension. För femte dimensionen finnas inga avstånd inom vår planet.

²¹VSA försöker på många sätt finna en förklaring på eller en beskrivning av dimension. Alla dylika försök bli missvisande, ifall man icke utgår från det fundamentala faktum, att skillnaden mellan atomslagen beror på graden av uratomtäthet. Därav följer allting annat ifråga om tillvarons tre aspekter. Egendomligt är också, att VSA lika litet som någon annan esoterisk författare ännu framhävt eller ens uppmärksammat detta treenighetens problem som det kunskapsteoretiska grundproblemet.

²²En annan sak, som är nästan obegriplig ifråga om esoteriker, är att hon kallar alla högre slag av energier för “elektricitet”, tydligen ovetande om att det finns lika många slag av energier som det finns atomslag och molekylarslag. Enklaste beteckningen för dessa vore givetvis efter atomslagen inom vårt solsystem: 43–49. Men detta förutsätter kunskap om vilka energier som avses. Då är det lättare att nöja sig med en gemensam beteckning, även om den icke ger någon verklig upplysning.

²³När VSA lämnar världsåskådningen och övergår till livsåskådningen, framträder hennes eminenta framställningsförmåga och hennes levande, logiska fantasi. Vad hon här har att säga berör områden av vital betydelse för mänskligheten och dess förståelse av framtiden. Man kan endast önska, att alla “tänkande” människor toge del av hennes framtidsperspektiv. Utom all fråga gäller det verklighetsproblem och inga utopiska fantasispekulationer.

²⁴Mänskligheten står inför en fullständig revolution i alla slags sätt att betrakta tillvaron, verkligheten och livet. De, som vilja få en föraning om vad det kan komma att röra sig om, göra klokt i att läsa dessa funderingar av en esoteriskt orienterad tänkare. Hon framdrar så många för de flesta totalt okända fakta, att redan detta ger hennes bok ett, i jämförelse med okunnigas spekulationer, stort värde, som tyvärr de flesta äro ur stånd att uppskatta.

10.4 Wisdom in Practice

¹Avsikten är att i korthet redogöra för innehållet i nämnda bok i hopp om att någon måtte översätta den till svenska. Den är för bra för att icke få sin kommentar. Den förtjänar att

överflyttas till alla språk liksom ett senare arbete av henne, *Humanity Comes of Age*.

²Författarinnan är en esoteriker på toppen av vår tids (1950) esoteriska vetande, högintelligent, allsidigt orienterad i såväl historiskt som kulturellt avseende och en briljant stilist. Hon är lika hemmastadd i H. P. Blavatskys som i Alice A. Baileys skrifter. Tyvärr har hon icke varit invigd i pytagoreernas orden, varför hennes världsåskådning saknar den allsidighet som endast hylozoiken kan ge. Men detta inverkar ingalunda på hennes esoteriska livsåskådning, som är levande uttryck för den enda verkliga religionen: kärlekens och visdomens religion.

³Till att börja med klargör VSA övertygande, att mänskligheten gjort mänskliga livet till vad det är och att varje individ själv är medansvarig till det nödläge vi alla befinna oss i. Vi ha ingen som helst rätt att skylla på andra, på gud eller djävulen. Ty alltsammans är vårt verk, våra dumheter, vår underlåtenhet. Vi bära ansvaret för en bättre sakernas ordning. Det hela består av delar, och envar av oss är en del. Det beror på oss, på vår insats, att det kan och måste bli annorlunda.

⁴VSA ingår icke i detta sammanhang på reinkarnationen som förklaring till vårt nedärvda ansvar för nödläget. Ett faktum är emellertid att varenda en av oss inkarnerat tiotusentals gånger. Hade vi då alla gjort vårt bästa, så hade världen sett annorlunda ut idag. Försvaret, att vi icke förstodo bättre, hjälper icke. Att vi varit okunniga om natur- och livslagar, inverkar icke på dessa lagars orubblighet. Vi skörda vad vi sått i det förgångna, om vi veta därom eller ej. Vi ska i framtiden få uppleva det vi gjort eller framför allt underlåtit att göra i detta liv. Ansvaret är kollektivt, även om vi gjort vårt bästa. Det är kollektivt, ty vi ha fått del av kunskapen om mänsklighetens samlade livserfarenhet.

⁵Däremot tar VSA upp problemet såsom ett mentalt och visar, hur vi kunde förverkligat mänsklighetens enhet för längesedan, om vi följt de råd som alla tiders vise givit oss. Långsamt, steg för steg, ha vi vidgat vårt känslområde att omfatta allt fler: familj, släkt, stam, nation för att äntligen – under förintelsehotet – lära oss inse, att hela mänskligheten utgör en enhet. Allt efter utvecklingsstadium begränsa sig människorna fortfarande, behärskade av de självblindhetens egoistiska illusioner, att vi kunna avsöndra oss, utesluta andra från vår gemenskap. Detta är utslag av hat (fruktan, förakt) och grunden till allas krig mot alla. Den som icke älskar hatar. Det är känslolivets lag och axiom. Och den, som ej insett detta, har långt kvar till livsförståelse. Hela historien vittnar om, att dem vi icke älska förbli våra fiender (sällan öppna men alltid hemliga). Det dagliga psykologiska beviset är att alla tala illa om alla, som de icke älska (till och med om sina välgörare, "andliga" eller lekamliga). Till det andliga hör naturligtvis allt som berör medvetenhetsaspekten: vetande etc.

⁶VSA ser djupt, när hon påvisar den gemensamma med oemotståndlig energi verkande utvecklingstendensen och instinkten i alla naturriken, som får livet att frambringa allt högre, allt mer ändamålsenliga former för den långsamt vaknande medvetenheten. Denna dunkla strävan mot okänt mål framträder allt tydligare som en ändamålsenlig kraft, som envar allt efter sin läggning, sin känslomässiga eller intellektuella livssyn givit olika beteckningar, en intelligens som gör sig allt mer gällande ju större förutsättningar som finnas härför.

⁷Ju högre livsformen, desto fler slag av vibrationer förmår den upptaga och tillgodogöra sig.

⁸Hos människan har förnuftet (slutledningsförmågan, princip-, perspektiv- och systemtänkandet) allt mer kunnat betjäna sig av förståndet (förmågan att konstatera fakta och objektiva företeelser).

⁹Intelligensten bakom naturföreteelserna verkar så, att växter och djur drivas av omedvetna motiv att växa, föröka och försvara sig, under det att medvetna motiven hos människan bli allt mer komplicerade. Vad som påverkar hennes handlande är icke så mycket hennes kunskap som hennes förmåga att forma egna motiv. Kunskapens betydelse för handlandet ligger i att den kan ge henne förståelse för vad som är bättre och sämre motiv och metoden att systematiskt förstärka de bättre.

¹⁰Människan har lärt sig att älska sin familj, försköna hemmet och ge barnen goda startmöjligheter. De äro vackra motiv. Men att det icke räcker med dylika, framgick till exempel av att tyskarna under Hitler kunde medverka till att föra sin nation till undergångens brant.

¹¹VSA visar på klargörande sätt, hurusom egoismen icke kan fatta uppmaningen: älska din nästa som dig själv. Hon visar att däri ligger mycket mer än mänskligheten hittills förmått att fatta. Däri ligger att vi böra älska andras barn som våra egna etc. Ju mer vi utvecklas, desto mer vidgas perspektiven och gränserna. Från privategoismen över stamegoismen, lokalpatriotismen, nationalismen vidgas vår förståelse för alla och därmed vår känsla av ansvar för alla. Historieböckerna, i vilka varje nation anser sig haft rätt i sina rövartåg, plundringar, ogärningar, vittna om egoismens oerhörda förblindelse.

¹²Om vi verkligen trodde på gudomliga kärleken, rättvisan, broderskapet, på utvecklingen till allt livs fullkomlighet, så skulle vi finna att vi förlora tendensen att hata, ängslas, avundas etc. Våra livsmotiv bli att leva för många, för allt fler, för mänskligheten.

¹³Kärlek är förståelse och strävan att hjälpa så långt vår intelligens förmår. Sann patriotism innebär ansvarighet för egna landets handlingar, icke att landet skall förtjäna mest utan att det skall ge av sitt bästa till världen.

¹⁴Vårt känsloliv behärskas av otal motsatta motiv, som förblinda vår omdömesförmåga och förlama vår handlingsförmåga. Hitler visade vilken kolossal styrka enhetlig opinion och enat motiv kan utveckla. Hade tyskarna då förmått tänka självständigt och utveckla samma patriotismens ansvar, skulle de icke så lätt ha fallit offer för masshypnotismen och primitiva fanatismen.

¹⁵VSA kommer i sammanhang härmed in på uppfostran. Riktiga inställningen till denna är att i barnen se framtidens fostrare och lärare för kommande släkten. Frågan är om icke hela undervisningsväsendet behöver läggas om. Man proppar barnen fulla med fakta. Det må vara. Men det hela går ut på att utveckla minnet, att minnas vad som står i böcker, vad andra sagt. Vi bli minnes-slavar till den grad att vi tro oss tänka, när vi säga efter. Men skolan lär icke att tänka, ty att tänka är att tänka något annat än vi redan veta. Det vanliga tänkandet är grammofontänkande. När människor diskutera något ämne, igenkänner den, som är hemmastadd i ämnet, alla de "ideer" som framkomma. Det finns även professorer, som endast säga vad som redan finns i facklitteraturen. Experten kan notera: Det han säger finns där och det finns där och där och där och där. Människorna äro kompilatorer som variera gamla ideer. Men att tänka är att vara originell, komma med nya ideer. Vardagsmänniskan är i tankehänseende ett komplex av instinkter, vanor, imitationer, eftersägningar och återspeglningar.

¹⁶Våra åsikter äro kopior av andras åsikter. Vi läsa för att inhämta åsikter, som vi sedan tro vara våra egna. Och dessa åsikter äro i allmänhet så lösligt grundade, att vi snart bli svarslösa, om vi träffa på någon som behärskar ämnet.

¹⁷Med rättsuppfattning (så kallad moral) menar VSA den standard för uppförande vi satt som normer för våra handlingar. Vårt samvete bjöd oss förr att hänga den som stal ett får eller bränna på bål den som sysslade med vetenskap, medicin eller andra ovanliga saker. Beträffande sexualiteten visade samvetet prov på de mest vidunderliga motsägelser. Kvinnor kunde bli stenade, egendomsherren tillbragte sina underlydandes bröllopsnatt i dessas äktenskapssäng. En stor del av italienska aristokratien utgjordes av påvarnas illegitima barn.

¹⁸I stort sett dikterades rättsuppfattning och samvetets röst av dem som makten hade eller den så kallade nävrätten. Mellan lika mäktiga växte så småningom fram lika-för-lika-principen. Sedan kom, under inflytande från stora livspsykologer, det goda exemplet, föredömet: att handla så som man själv ville bli behandlad, och slutligen förkunnades den fundamentala livslagen: älska gud (det gudomliga, det övermänskliga) över allting och av alla din medvetenhets förmågor. Underförstått: ty det är enda sättet att nå det gudomliga. Det essentiala är starkaste magnetiska faktorn i människolivet. Man har uppfattat Jeshu ord såsom bud. Sådana finnas ej i frihetens

riken.

¹⁹Naturligtvis har Jeshu aldrig sagt: "Vad gud sammanfogat må människor icke åtskilja." Det är typiskt kvasignostiskt, dogmatiskt och fanatiskt, äkta Eusebios. Vad Jeshu sade var, att kärleken är starkaste bandet och att intet kan skilja dem som älska varandra. Att avfordra folk orimliga löften är fullt i stil med vanliga livsokunnigheten. Det har sina konsekvenser. Kristendomen har lyckats bibringa människorna den uppfattningen, att de för att bli oegoistiska först måste utveckla ett gigantiskt syndakomplex. Därmed förnedra de det gudomliga som finns i dem (utvecklingsinstinkten) och skapa den opposition i sig som endast gör att vägen till helvetet är stensatt med goda föresatser.

²⁰Det är detta som medfört att moral är skenväsen med högsta bud: "Du skall icke låta dig ertappas och dölja även dina tankar och avsikter." Det är moralen, som förgiftar all samlevnad med hyckleri, förtal och fördömande.

²¹VSA har funnit en lyckad formulering för rättsuppfattning: känsla av uppfordrande ansvar för våra medmänniskor. Om vi icke begärde onödigt för oss själva, skulle det icke finnas fattigdom i världen. Vi skulle då icke stjäla deras tid, deras förtjänst, icke beröva dem möjligheter och tillfällen att utvecklas, rätt till andras sympati, andras uppskattning, beröva dem deras goda namn och rykte.

²²Livet är gudomligt. Den kristna syndfiktionen, som sataniserat människolivet, har fyllt oss med en oerhörd massa psykologiska förvändheter, som det kommer att taga lång tid att utrensa ur vårt dagliga tänkande och sätt att se. VSA påpekar en mångfald sådana för att bidra till det nödvändiga omtänkandet.

²³Det i evangelierna, som uppfattats såsom förbud, bud och krav, är i stället uppenbarelser av livslagar, lagar för orsak och verkan, som gälla i högre världar och som vi måste lära oss tillämpa, om vi vilja nå högre. De ange alltså betingelserna för förvärv av högre slag av medvetenhet.

²⁴En livslag, som individen i regel upptäcker först på högre utvecklingsstadium, är att den får som ger. Eller som poeten så väl uttrycker det: "Du är så rik, att ju mer du skänker slösande bort, desto mer har du kvar." När mänskligheten lärt sig att giva i stället för att taga, att tiggas ("låna"), komma alla att få övernog. Enligt denna livets lag måste girighet alstra fattigdom, både för den girige och andra. Detta gäller för individen såväl som för samhället och staten. Livets lagar äro universella.

²⁵VSA kommer också med ett kapitel hämtat direkt från esoteriken, vilket förtjänar att i detalj återges.

²⁶Om vi studera de gamles vetenskap om kosmos och hithörande lagar, ska vi finna, att allting är en kopia av någonting större med vissa obetydliga förändringar. Så är vårt solsystem kopia av ännu större jättesystem, och nerdimensioneringen fortsätter ända ner till atomen. Människans eget solsystem återfinns någonstans i denna kopieringsserie, som fortgår ner till livets embryo. Kunde vi finna lagen för denna universella analogi, skulle vi upptäcka hemligheten med alltings essentiala enhet.

²⁷Enligt samma hemliga vetenskap fyller solen i sitt system funktioner motsvarande hjärtats icke endast i mänskliga organismen utan hjärtats funktioner i allt liv. Ville man fortsätta analogien med solsystemet, kunde man exempelvis tillägga, att Venus fyller en funktion motsvarande leverns.

²⁸I vibrationshänseende består allting av vibrationer. Varje enhet har sina vibrationer från atomer och föreningar av atomer till organismer, planeter, solsystem etc.

²⁹Varje människas individuella vibrationer äro hennes speciella egenskap. De kunna vibrera runt vår värld utan att förblandas med otaliga andras. Hunden luktar denna egenskap, och den häftar vid ägarens tillhörigheter.

³⁰Människans mentalhölje genomtränger hennes organism och därmed alla organ etc. Det betyder, att det finns en levande intelligens i kroppens alla delar.

³¹Vi lärde nyss, att varje organ etc. i kroppen har samma slags vibrationer som motsvarande organ hos alla.

³²Och i allt detta nätverk av länkar med allt liv har individen sin egen personliga vibration.

³³Överfysiska vetenskapens auktoriteter ha förkunnat, att de större endokrina körtlarna, vilka kontrollera de större organen och fysisk aktivitet, själva kontrolleras av små "elektriska" centralorgan, sedan gammalt benämnda "chakraer". Dessa äro de centra, som förmedla livsenergi, utstrålningar och intryck; enligt universalaxiomet att all materia har medvetenhet: varje slag av materia har sitt slag av medvetenhet och sitt slag av energi. Dessa centra ha sin egen våglängd, som förbinder dem med särskilda kosmiska formande och uppehållande krafter. Dessa livskrafter verka bestämmande på kemiska processerna i respektive körtlar, vilka i sin tur kontrollera de stora organen, såsom hjärta och lever.

³⁴Varje stort organ är som en liten kommun av celler med vibrationer olika övriga organs och under övervakning av fysisk styrelse (körtlar), vars individualitet och livskraft beror av respektive chakra. Dessa eteriska chakraer stå i förbindelse med emotionala och mentala höljenas chakraer. Det är icke svårt att konstatera, hurusom emotionala illusioner eller mentala fiktioner kunna påverka hela organismen eller vissa organ. Såväl det mentala som det fysiska aktiveras av samma materieenergi, som förekomma i ljus, värme, elektricitet.

³⁵Därför: Om vår mentalitet icke behärskas av ett starkt livsmotiv, kan den ej kontrollera organismen, organen, chakraerna. Detta i sin tur återverkar så, att en vana, som organen utan övervakning fått lägga sig till med, får märkbar effekt i tankefunktionen. Individen har blivit sina körtlars slav. Det är slutet på den historia som började med brist på livsmotiv.

³⁶Detta gäller naturligtvis endast normala fall, icke de patologiska, där arvsmassan redan från början medfört abnorma körtlar.

³⁷I ett kapitel utgår VSA ifrån den gamla gnostiska indelningen i kropp, själ och ande. "Kropp" fattas riktigt såsom jagets fysiska, emotionala och mentala höljen, "själen" som kausalhöljet. Men om anden har hon högst ofullständig uppfattning. "Anden" kallar hon individualiteten. Detta är en kvarleva från första teosofiska perioden, då överste Olcott gjorde sig mycken möda med att skilja på personligheten och individen.

³⁸Personligheten fattades såsom de förnyade inkarnationshöljerna och individen det permanenta kausalhöljet, som inkarnerade.

³⁹Sedermera kallade Annie Besant "anden" för "monaden", som hon förlade till värld 44.

⁴⁰Sinnett, Judge och Hartmann hade utgått ifrån vårt solsystems fem lägsta atomvärldar (45–49). Leadbeater och Annie Besant klargjorde, att solsystemet består av sju olika slags atomvärldar (43–49). Ifråga om "kropp", "själ" och "ande" hör "kroppen" till världarna 47–49, "själen" till 45–47 och "anden" till 43–45.

⁴¹Varje esoterisk författare har sedan gjort upp sin egen indelning, så att en gemensam terminologi fortfarande saknas.

⁴²Riktiga förhållandet är, att monaden i kausalhöljet är egentliga jaget. När jaget i kausalhöljet förvärvat full subjektiv och objektiv medvetenhet i detta hölje, övergår det till femte naturriket. Ända till dess har det ingen kontakt med sin egen "ande". Det förvärvar i femte naturriket höljen i värld 46 och 45, och när det övergått till sjätte naturriket eller lägsta gudomsriket, höljen i värld 44 och 43.

⁴³Detta är den normala utvecklingsgången enligt lagen för självförverkligande.

⁴⁴Det säger sig självt att, eftersom hela kosmos utbyggs av monaderna i högsta gudomsriket och upprätthålles genom materieenergi därifrån, monaderna i lägre riken så till vida äro beroende av högre gudomsrikens arbete på evolutionen.

⁴⁵Vad vår planet beträffar, har detta arbete blivit i hög grad betungande för femte och sjätte naturrikens individer. Det beror på dels att monaderna i fjärde naturriket till större delen än vanligt består av individer med repellerande grundtendens, dels att planetregeringen (kanske för

att förkorta den därigenom uppkomna extra belastningen för monaderna med attraherande grundtendens) beslutat påskynda evolutionen, så att den försiggår hastigare än eljest hör till normala utvecklingstempot.

⁴⁶Vår planet har man (och naturligtvis icke utan skäl) kallat solsystemets slaskhink, sorgens planet etc. just på grund av att de repellerande monaderna i så hög grad lyckats idiotisera och satanisera övriga mänskligheten. Att motarbeta detta inflytande har från högre naturrikens sida krävt särskilda ansträngningar.

⁴⁷För att människorna ska få verklig kunskap om verkligheten måste denna lämnas av individerna i femte riket. Individerna i femte naturriket få kunskap om kosmos av individerna i sjätte naturriket och så vidare. Ingen kan annars veta något om högre världar. Det var denna kunskap, som människorna fingo i Atlantis med påföljd att denna kunskap missbrukades och förvrängdes. Missbruk av kunskap för till kunskapens förlust, och när det gäller hela folk till dessas utplånande. Det var därför Atlantis måste sänkas. Därefter lämnades kunskapen endast i hemliga kunskapsskolor till (reinkarnationerna av) dem som icke missbrukat den.

⁴⁸Detta är förklaringen till esoteriska kunskapens existens och varför endast den "ofarliga" delen av läran om tillvaron, verkligheten och livet får bli allmän egendom. Mänskligheten befinner sig fortfarande på ett så lågt utvecklingsstadium, att all kunskap som kan missbrukas också blir missbrukat. Att den ofarliga kunskapen numera får publiceras beror på dels att mänskligheten alltsedan Atlantis fått skörda vad den sått, dels att tankeförmågan numera utvecklats så, att varken religionens eller filosofiens "förklaringar" kunna tillfredsställa de intellektuella och att de ledande tänkarna (utan esoteriska kunskapen) hota att totalt desorientera och idiotisera mänskligheten.

⁴⁹Den esoteriska kunskapen består för närvarande av vissa fundamentala fakta, nödvändiga för en förnuftig "vision" av tillvaron. I den mån mänskligheten tillgodogör sig denna grundskiss och lär sig "tänka om", växer behovet av allt fler fakta, som då också komma att lämnas, särskilt sådana som underlätta fortsatta medvetenhetsutvecklingen. Fakta, som skulle skänka ökad kunskap om naturkrafternas handhavande, komma även i fortsättningen att lämnas i hemliga kunskapsskolor.

⁵⁰Livets mening är medvetenhetens utveckling, individernas förvärv av allt högre slag av medvetenhet i allt högre materielag. Varje uratom är en individ, som i kosmiska manifestationsprocessen förvärvar medvetenhet i allt högre naturriken, allt mer vidgad medvetenhet mot slutlig allvetenhet.

⁵¹I motivhänseende kallar planethierarkien utvecklingens lag dels offrandets lag, dels tjänandets lag. Individerna offerar ett lägre för att nå ett högre. I själva verket ser det endast för okunnigheten ut som offer. Det är intet offer ynglingen gör, när han skänker bort de barnleksaker han vuxit ifrån. Hela utvecklingen är för medvetenheten en fortsatt identifikation med allt högre och frigörelse från allt lägre. "Offret" består i att man uppger det lägre för att nå det högre, att "offret" går före insikten om vinsten.

⁵²Allt högre liv innebär tjänande av livet. För livsokunnigheten kan detta te sig såsom alltför meningslöst. I alla högre världar är individen en forskare, som utforskar den värld han uppnått, och denna forskning sker i och genom tjänande. En underordnad forskare lär sig genom att tjäna en överordnad. Och genom att tjäna lägre livsformer och befrämja dessas utveckling lär han sig allt bättre förstå och kunna tillämpa livets lagar. Livet i högre världar är även däri forskning. Vad som utgör den radikala skillnaden mellan dem och oss är motivet. De längta efter att få dela med sig av sin överfulla sällhet.

⁵³I ett kapitel frågar VSA, om vi äro logiska. Vad det blir av vårt liv, beror på de medvetna eller omedvetna motiv, som vi låta bli bestämmande. Det mentala är förbindelsen mellan jaget (monaden i kausalhöljet) och organismen. Det jaget vill blir mentalt motiv, som vinner i längden. Jagdirektivet driver mentala motorn, och hjärtat är bränslet, som får maskinen att arbeta. Vi äro

effektiva ifall vilja, mentalitet och hjärta samverka. De, som inse detta och undvika ensidighet i vilje-, känslö- och tankelivet för att bli integrerade personligheter, få därmed alla tre höljena att harmoniskt samverka.

⁵⁴VSA visar med en mångfald slående och högst instruktiva exempel på den nästan totala bristen på livslogik och vår påtagliga ohåga att omsätta såväl vetande som erfarenhet i tillämpad livsföring. De, som inbilla sig, att människorna ha rätt betrakta sig såsom förnuftiga varelser, få väsentligt modifiera ett så djärvt påstående. Vad VSA kanske saknat förståelse för är skillnaden mellan teori och praktik, logik och levnadskonst, att veta och kunna, förmoda och förverkliga. Det är två olika förmågor. Levnadskonst förutsätter förmågan att med tillspetsad målmedvetenhet och uthållighet göra sina motiv enhetliga och orubbliga.

⁵⁵I ett par kapitel tillämpar VSA esoteriska axiomen, att all materia har medvetenhet, att medvetenheten utgör en enhet, att all medvetenhet är både individuell och kollektiv, att detta är grunden för talet om allt livs enhet och allas broderskap.

⁵⁶Vår delaktighet i kosmiska totalmedvetenheten är beroende av den utvecklingsnivå vi uppnått. Medvetet ett med hela kosmos bli vi först, när vi nått högsta gudomsriket.

⁵⁷VSA visar, vilka fruktansvärda livsmisstag vi begå på grund av vår okunnighet om verkligheten och livet, hur insikten om och konsekvenserna av medvetenhetskollektiviteten omskapa hela vår livssyn.

⁵⁸De avslutande kapitlen behandla de för mänskligheten av i dag viktigaste livslagarna (spiritual laws) och utför närmare, hur Christos på suveränt sätt gav ett nytt innehåll åt den mosaiska dekalogen.

⁵⁹Livet är byggt på ett alla förhållanden genomträngande ömsesidigt system av givande och tagande. Den styrande är beroende av de styrda, och han kan ge dem endast det som han mottar från dem. Den mest framgångsrike styresmannen är de styrdas störste tjänare. Den kan bäst använda makt, som har mest att ge.

⁶⁰Dessa livslagar ha förkunnats i alla tider av representanter från planethierarkien. Tillämpningen av dem kommer att forma en ny värld.

⁶¹Okunnigheten har tillämpat rakt motsatta metoder. Nationella egoismen med dess system av tariffer, taxor, tullar, krig och förföljelser, monopol och ransoneringar, har hämmat jordens cirkulationssystem. Som följd därav ha vi fått undernärda områden, överbefolkning, hämmad företagsamhet och överproduktion med ständiga krig, en följd av den feber som rasat i den sjuka världskroppen, en ständig brist på balans av krafternas spel genom den långa serien misslyckade ingripanden.

⁶²Botemedlet är lika enkelt som skenbart oöverkomligt. Det erfordras en radikal omläggning av nedärvda betraktelsesätt och vanor, att vi av alla krafter giva i stället för att taga, dela med oss i stället för att kräva, förena i stället för att söndra, tänka som en helhet och ej såsom delar, ett återvändande av vilsegångne sonen till kärlekens och vishetens värld.

⁶³Platon förkunnade att idévärlden är det sant varande. Vår tids så ofantligt lärda filosofer hånskratta åt en dylik idé. Vad håller naturforskningen på att lära oss? Den börjar komma underfund med, att all materia är ett tillstånd av rörelse av småpartiklar, att den mest solida substans kan smältas, förgasas, eteriseras och skenbart "upplösas i intet". Ej så med tanken. Tankar äro materieformer, objekt som motstå hetta, köld, kemikalier, sprängämnen – och alla andra förstörelsemedel.

⁶⁴Det är med tankarna vi kämpa och endast med dem! Hela vår värld ha vi byggt upp med våra egoistiska ideer, vitaliserade av fruktans och misstrons emotionala illusioner: fruktan för varandra, fruktan för gud, fruktan för vår jord och allt vad däruppå är.

⁶⁵Allt detta måste ändras. Vi måste lära oss att bygga vår tankevärld med ideerna hämtade från den sanna kunskapens värld.

⁶⁶VSA skildrar livfullt och dramatiskt "kampen mellan själen och anden". Hon åskådliggör

visserligen jagets utvecklingssvårigheter vid förvärvet av jagmedvetenhet i högre emotionala, högre mentala och kausala molekylarslagens olika slag av medvetenhet, men detta förvärv beror ingalunda på någon egen andes ingripande.

⁶⁷Det vore på tiden, att de, som skriva i dessa ämnen, först lärde sig bemästra esoteriska världsåskådningen med tillvarons tre aspekter, solsystemets materiella struktur och jagets höljen i de sju atomvärldarna (43–49), så att de kunde sakkunnigt redogöra för jagets utvecklingsprocess, innan de behandlade livsåskådningens problem och icke komme med direkt felaktiga och missvisande förklaringar av hithörande processer. Hela filosofiens historia är okunnighetens försök att förklara de från gnostiken hämtade begreppen, vilket äntligen i vår tid slutat med, att man förklarar dessa begrepp vara fantasiprodukter. Det går så, när den välvilliga okunnigheten vill förklara det den icke begriper, ännu mindre förstår. Detta borde utgöra en varning för esoteriska författare, så att det ej blir likadant i esoteriken och de skarpsinniga intellektuella få anledning kritisera och misstänkliggöra vetenskapen om det överfysiska. Man förstår dessa, som vilja så väl och göra så gott de kunna för att göra sin insats. Men den goda insatsen är icke nog. Det fordras att man lärt sig behärska det material man handskas med. Annars bara ökar man begreppsförvirringen och misskrediterar den sak man vill främja.

⁶⁸Jagets utvecklingssvårigheter bestå i den kontinuerliga identifikations- och frigörelseprocessen, en ständigt fortsatt jagmedvetenhetens strävan att identifiera sig med högre slag av medvetenhet och frigöra sig från invanda behovet av det lägre. Denna fortgående process skildras i allmänhet som en kamp mellan olika viljor eller olika naturer eller mellan anden och materien, eller högre och lägre jag etc. Det är förklaringarna som äro felaktiga, även om skildringen av den psykologiska processen kan vara i sak riktig och i hög grad instruktiv.

⁶⁹Man menar kanske, att det icke gör så mycket. Huvudsaken är att man lär sig inse svårigheten i motsättningarna mellan högre och lägre och att de finnas som ha nytta av dessa hypotetiska förklaringar.

⁷⁰Återigen den gamla invändningen. Men erfarenheten visar, att de felaktiga förklaringarna ha en envis förmåga att leva kvar, öka begreppsförvirringen och misskreditera det redan i och för sig svåra arbetet med att få folk att begripa.

⁷¹De olika hypotetiska förklaringarna leda till att de som icke förstå bilda olika sekter, som alla anse sig ha rätt, ehuru de alla ha fel. Och därmed vältrar man hinder i vägen för utvecklingen mot full förståelse.

Ovanstående text utgör uppsatsen *Vera Stanley Alder* av Henry T. Laurency.

Uppsatsen ingår i boken *Livskunskap Fem*, utgiven 1995.

Copyright © Förlagsstiftelsen Henry T. Laurency 1995.